

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੂਡ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, -ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1957 ਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ.43

ਪੰਜਾਬ ਕੋਲਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁਕਮ, 1955 - ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਅਤੇ 11-ਕੋਲ ਡਿਪੂ, ਕੀ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਕੀ ਡਿਪੂ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਹੁਕਮ-ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ (1950)-ਅਨੁਛੇਦ 226-ਮੈਂਡਾਮਸ ਦੀ ਰਿੱਟ-ਕਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁਕਮ, 1955 ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੁਝ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, 1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਜਾਂ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਪੂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਲਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁਕਮ, 1955 ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ-ਧਾਰਕ ਜਿਸਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ

ਅਤੇ ਰਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। *ਮੈਂਡੇਮਸ* ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਮਿਤੀ 8 ਫਰਵਰੀ, 1957, 1957 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 23 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਸੀ.ਐਲ.ਅਗਰਵਾਲ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਸ. ਸੇਠੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁਕਮ, 1955 ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਜਾਂ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜੁਲਾਈ, 1955 ਵਿੱਚ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਕੋਲੇ ਦੇ ਡਿਊ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ। 3 ਸਤੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਸੂਦ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗਪਾਲ ਨੇ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕੋਲਾ ਡਿਊ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ

ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਸੂਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਲਾ ਡਿਪੂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 100 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਮ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਲੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 6 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਕੋਲਾ ਡਿਪੂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 4 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ 1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੇਅਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਵਜੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਰਮਿਟ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ 1955 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 5(ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਰਮਿਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ

ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪਰਮਿਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

1955 ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਧਾਰਕ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਕ ਦੀ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥ ਦੇ ਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਲ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ (1) ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਜਾਂ (2) ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥ ਦੇ ਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ 1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਜਾਂ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂਡੇਮਸ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ 1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਕੇਲਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਆਪ ਚੱਕਣਗੀਆਂ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ